

Cirkulärnr: 1998:112
Diariernr: 1998/1762
Handläggare: Annika Gustafsson
Sektion/Enhet: Civilrättssektionen
Datum: 1998-07-01
Mottagare: Kommunstyrelsen
Plan, Stadsbyggnad, Bygglov
Miljöskydd/Naturvård
Fastigheter
Rubrik: Nya krav på rivningsanmälan och rivningsplan från och med den 1 juli 1998

Civilrättssektionen
Annika Gustafsson

1998-07-01

Kommunstyrelsen
Plan, Stadsbyggnad, Bygglov
Miljöskydd/Naturvård
Fastigheter

Nya krav på rivningsanmälan och rivningsplan från och med den 1 juli 1998

Från och med den 1 juli 1998 krävs rivningsanmälan även för rivning av delar av vissa byggnader. Ändringar har gjorts i 9 kap. 2 § 4 st. plan- och bygglagen (PBL). Regeringens förslag återfinns i Prop. 1996/97:172, Hantering av uttjänta varor i ett ekologiskt hållbart samhälle — ett ansvar för alla och lagändringen har publicerats i SFS 1997:1198.

Ändringen innebär att rivningsplan i de flesta fall skall upprättas och en kvalitetsansvarige utses när en byggnads volym minskas genom rivning. Liksom tidigare är komplementbyggnader, en del ekonomibygnader och hemliga försvarsbyggnader undantagna från bestämmelserna.

Vissa byggnadsåtgärder som kräver byggnadsanmälan kan föra med sig att en del rivningsarbeten måste göras. Om det kan antas att rivningsmaterialet innehåller sådant *farligt avfall* som det finns särskilda bestämmelser om får byggnadsnämnden besluta att *byggnadsanmälan* skall kompletteras med en *rivningsplan*. Detta framgår av 9 kap. 2a § PBL.

Bestämmelser om farligt avfall finns i förordningen (1997:971) om farligt avfall. Som bilaga till förordningen finns en förteckning över vad som skall anses som farligt avfall.

De byggnadsåtgärder som avses i bestämmelsen är de som nämns i 9 kap. 2 § 1 st. p. 3, 4 och 5 PBL, dvs.

- * sådana ändringar av en byggnad som berör konstruktionen av de bärande delarna eller som avsevärt påverkar dess planlösning,

- * installation eller väsentlig ändring av hissar, eldstäder, rökkanaler eller anordningar för ventilation i byggnader,
- * installation eller väsentlig ändring av anordningar för vattenförsörjning eller avlopp i byggnader eller inom tomter.

Boverket har fått ett regeringsuppdrag att utreda hur farligt avfall skall identifieras och hanteras vid rivning av byggnader. Verket skall också överväga om det är nödvändigt med ändringar i lagstiftningen för att säkerställa att farligt avfall tas om hand på ett miljö- och arbetsmiljöriktigt sätt. Vidare skall verket utreda om rivningsplaner borde krävas vid fler rivningsåtgärder, främst s.k. utrivningar, och om detta i så fall skulle kräva regeländringar (se Nyhetsbrev från Boverket 1998:5).

Ändringarna i praktiken

Kravet på rivningsplan vid förmodat farligt avfall innebär enligt 9 kap. 2a § PBL att byggnadsnämnden inom en vecka från det att byggnadsanmälan kommit in har att besluta att anmälan skall kompletteras med rivningsplan enligt 4 §. I sådana fall skall 12 § 2 st. tillämpas. Det innebär att rivningsarbetena inte får påbörjas förrän byggnadsnämnden godkänt rivningsplanen.

Ändringen i PBL har till syfte att säkerställa att farliga fraktioner i rivningsavfall identifieras och omhändertas på miljöriktigt sätt. I propositionen konstateras att huvuddelen av bygg- och rivningsavfall utgörs av betong, sten, keramiskt material och trä. De farliga materialen utgör en förhållandevis liten andel av bygg- och rivningsavfallet. Den samlade mängden farligt avfall blir ändå stor eftersom den totala mängden bygg- och rivningsavfall är mycket stor. Bland farligt avfall märks kvicksilver, kadmium, klorparaffiner, PCB och asbest.

Förordningen (1996:971) om farligt avfall innebär att det farliga avfallet vid rivning måste omhändertas på särskilt sätt. För rivningar som skall följa rivningsplan skall byggherren enligt 9 kap.13 § utse en s.k. kvalitetsansvarig som bl.a. skall se till att rivningsplanen följs. Den kvalitetsansvarige måste antingen ha behörighet för ändamålet meddelat av ackrediterat organ (riksbehörighet) eller ha godkänts av byggnadsnämnden för det aktuella rivningsprojektet.

En rivningsplan bör bl.a. innehålla en redovisning av hur det farliga avfallet kommer att hanteras. Omfattningen av rivningsplanen beror i övrigt på de lokala förutsättningarna för återanvändning och återvinning (här kan ledning hämtas i Prop. 1994/95:230,s.100).

Ansvar för kommunen i egenskap av fastighetsägare och byggherre

Det som ovan sagts om ändringarna beträffande krav på rivningsplan och utseende av kvalitetsansvarig har betydelse inte bara för byggnadsnämnden som myndighet utan också för kommunen i dess roll som fastighetsägare. I de fall kommunen äger fastigheter och avser att t.ex. starta en ombyggnad

blir man automatiskt byggherre och har att iaktta exempelvis de regler som ges beträffande arbetsmiljö och arbetarskydd.

Den som låter utföra byggnads- eller anläggningsarbete har enligt 3 kap. 14 § arbetsmiljölagen att se till att arbetsmiljösynpunkter, avseende såväl byggskedet som det framtida brukandet, beaktas och att olika delar av projekteringen samordnas.

Mer information om regler från Arbetarskyddsstyrelsen ges i Prop. 1996/97:172, s.32. Där återfinns hänvisning till bestämmelser som byggherre har att följa beträffande t.ex. byggnads- och anläggningsarbete vid rivning (AFS 1994:52), åtgärder mot luftföroreningar (AFS 1980:11), farliga ämnen (AFS 1994:2) och om Asbest (AFS 1996:2).

I nämnda prop. finns också exempel på vad en rivningsplan bör innehålla. Rivningsplanens innehåll finns också behandlat i den av Boverket utgivna Boken om lov, tillsyn och kontroll (Allmänna råd 1995:3) och även i den av Kommunförbundet utgivna boken Handläggning av bygglov och bygganmälan, Stockholm 1998.

Frågor med anledning av detta cirkulär besvaras av förbundsjurist Annika Gustafsson, tfn: 08-772 44 17, e-post: annika.gustafsson@svekom.se.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET

Susanne Lindh

Annika Gustafsson